

Masterclass Administratief Bewijsrecht Programma op hoofdlijnen

Het leerdoel van deze masterclass is inzicht te verkrijgen in het werkproces handhaving in Pw-fraudezaken en de deelaspecten daarbinnen, zoals de bestuursrechter die heeft vastgelegd in zijn jurisprudentie. Die stappen in dit door de Centrale Raad van Beroep beschreven werkproces, zijn dwingend en komen nagenoeg iedere keer terug in welke Pw-fraude zaak dan ook.

Als een handhaver inzicht heeft in de wijze van de rechterlijke toetsing van Pw-fraudebesluiten, kan hij of zij hiermee gericht rekening houden in de wijze van het verrichten van het onderzoek en de wijze van rapporteren. “De rechter meenemen in je verhaal” is daarom het vertrekpunt voor deze cursus voor handhavers en de opmaat naar resultaatgericht handhaven.

In het onderstaande wordt dit uitgediept in de volgende items:

Het algemene deel

- Wat is bewijs en wat is een bewijsmiddel
- Het onderscheid tussen feitenvaststelling en feitenbeoordeling
- Onderscheid tussen 3 invalshoeken bij een bewijsrechtelijke benadering van feiten:
  - de eigen verklaring van de Pw-belanghebbende
  - de invalshoek van de Pw en de Awb,
  - de invalshoek vanuit maatwerk en integraliteit met oog voor klantprofiel
- Wat is bewijskracht-toetsing van een bewijsmiddel en wat is het belang ervan
- Onderscheid tussen zelfstandige en onzelfstandige bewijskracht van een bewijsmiddel => wat is de hierbij geldende periode i.v.m.. de toets beoordelingsperiode van een besluit?
- Wanneer is een feit bewezen op grond van een bewijsmiddel en aan welke eisen moet een bewijsmiddel voldoen opdat er hoge bewijskracht aan wordt verleend door de rechter;
- Wie moet welke feiten aannemelijk maken?
  - Het onderscheid tussen besluiten op aanvraag en ambtshalve besluiten
  - Het onderscheid tussen de aantoonverplichting van de Pw-belanghebbende en de onderzoeksverplichting van het college
  - Het fundamentele onderscheid tussen een Pw-inhoudelijke besluiten en Pw- procedurele besluiten en de gevolgen voor de bewijslastvoering
  - Hoe om te gaan met niet-nakoming van de aantoon- of inlichtingenverplichting door een zorgklant bij een procedureel Pw-besluit (buiten behandeling stelling aanvraag of intrekking lopende uitkering o.g.v. art. 54, lid 4 Pw)
- Wat moet er bewezen worden bij een Pw-fraudebesluit => Wat zijn de juridische kernelementen van een Pw-fraudebesluit?
- Wie moet wat bewijzen in welke fase van welk Pw-besluit (inhoudelijk of procedureel)
- De betekenis van het onderscheid tussen de feitelijke grondslag van een besluit en de wettelijke grondslag van een besluit
- De procedurele toets bij een hercontrole-onderzoek en de redelijkheidstoets van de bevoegdheid tot opschorting en tot de procedurele intrekking o.g.v. art. 54, lid 4 Pw

Actua toets toelaatbaarheid van een bewijsmiddel in samenhang met de toets privacy en de gevraagde nakoming van de medewerkingsverplichting

De 1^e stap die de rechter volgt in de toetsing van “het werkproces handhaving” i.v.m.. het bestreden Pw-fraude-besluit is de toets rechtmatigheid van de inzet van de gehanteerde bewijsmiddelen:

- Onderscheid tussen de rechtmatigheidstoets van een bewijsmiddel enerzijds en de toets rechtmatigheid van de gevorderde medewerking aan onderzoek door de klant anderzijds
- De rechterlijke toets aan het proportionaliteitsbeginsel en het subsidiariteitsbeginsel (art. 8 EVRM/AVG) als toetsingskader voor de toelaatbaarheidstoets van de bewijsmiddelen en de gevorderde medewerking
- Welke inzet van bewijsmiddelen zijn rechtmatig, welke onrechtmatig?
- Welke gevraagde nakoming van de medewerkingsplicht vormt een inbreuk op het recht op privacy (het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer) van een Pw-belanghebbende, welke niet;
- Hoe om te gaan met de niet-nakoming van de medewerkingsplicht door een zorgklant bij huisbezoek
- Erkent de CRvB een blokkade-recht van de Pw-belanghebbende voor toegang tot gegevens
- Is gevraagde medewerking aan onderzoek door een NIET-Pw-belanghebbende per definitie onrechtmatig i.v.m.. inbreuk op diens privacy of ligt dit anders?

Actua inlichtingenverplichting

- De 3 klassieke advocatenverweren i.v.m.. niet-nakoming van de Pw-inlichtingenverplichting:
  - Hoe om te gaan met niet-nakoming inlichtingenplicht door zorgklanten
  - Hoe om te gaan met niet-nakoming inlichtingenplicht door onjuist handelen van bewindvoerders en andere belangenbehartigers van een klant
  - Hoe om te gaan met het verweer van de gedeeltelijke niet-nakoming van de inlichtingenplicht en het beroep op gedogen / niet-alert reageren op overgelegd niet-volledig of “besmet” bewijs (bankafschriften met contante stortingen) en het beroep op het vertrouwensbeginsel
- Omslag jurisprudentie CRVB 2020/2021 => wanneer is geen sprake van schending inlichtingenplicht?
  - Volledige bekendheid van het college met de Pw-klantsituatie die achteraf gezien onrechtmatig is
  - Het niet-nemen van bewijsregie door het college na een 1e melding van de Pw-belanghebbende in verband met wijziging van diens situatie
  - De niet-nakoming van de nadere onderzoeksverplichting door het college na een 1e melding van de Pw-belanghebbende in verband met wijziging van diens situatie
  - Het kenbaarheidsvereiste en de niet-nakoming van de inlichtingenplicht en de rechtsvraag: had de Pw-belanghebbende redelijkerwijs kunnen begrijpen dat een bepaald feit gevolgen heeft voor diens recht op bijstand (toets aan art. 54, lid 3, 2e volzin Pw)

De kanteling c.q. verschuiving van de bewijslast ná vaststelling van de schending inlichtingenplicht

- Wat houdt de verschuiving van de bewijslast in en wanneer mag het college die inzetten;
- Hoe maak je dit zichtbaar in een handhavingsrapport?
- Omkering van de bewijslast en bewijsnood voor de cliënt – wiens risico is dat?
- Valkuilen voor het college bij de verschuiving van de bewijslast
- Nieuw CRvB 2021: Relativering van de verschuiving van de bewijslast
- Waarom is de samenhang tussen bewijsnood van de cliënt enerzijds en de nadere onderzoeksverplichting van het college anderzijds, zo belangrijk?

De nadere onderzoeksverplichting van het college

Wat houdt de nadere onderzoeksverplichting van het college in, in welk type Pw-fraude?

- In welke type zaken geldt wanneer geldt voor het college de nadere onderzoeksverplichting:
  - Gemotiveerde betwisting door de belanghebbende bij door belanghebbende zelf opgewekte schijn over niet-nakoming van de inlichtingenverplichting
  - Bij niet-eenduidige financiële situatie, mede door toedoen van belanghebbende, terwijl het college nog mogelijkheden heeft tot onderzoek
  - Bij veel indirect bewijs van meerdere bewijsmiddelen waardoor de feiten niet-eenduidig kunnen worden vastgesteld terwijl er nog mogelijkheid is tot aanvullend onderzoek
  - Onvoldoende toets oorzakelijk verband tussen feiten uit het verleden ten tijde van beëindiging en/of intrekking recht op bijstand enerzijds en de feiten ten tijde van de nieuwe aanvraag anderzijds.

De gevolgen van de niet-nakoming van de Pw-inlichtingenverplichting voor het recht op bijstand

- Wanneer is het recht op bijstand wèl en vooral wanneer niet vast te stellen? Welke procedurele stappen vóóraf moet het college hebben genomen, aldus de rechter?
- De rechtsplicht van het college om, indien mogelijk, het recht op bijstand vast te stellen in samenhang met de rechtsplicht tot het bieden van meerdere hersteltermijnen.
- Hoe werkt de schattingsjurisprudentie? Wanneer is deze wèl c.q. niet van toepassing?
- CRvB 2021: verruiming van de schattingsjurisprudentie
- Hoe werkt de nieuwe zaaksbehandeling bij rechtbanken en CRvB in Pw-fraudezaken – hoe om te gaan met “gaat u maar de gang op en tref een schikking? – hoe hierop te anticiperen?
- Kan er maatwerk geleverd worden in een Pw-fraudebesluit en zo ja, hoe dan? , “Handhaven volgens de bedoeling van de wet”? – wat houdt dat in?